

Огляд стану здійснення правосуддя Закарпатським окружним адміністративним судом в 2024 році

1. Надходження заяв/справ

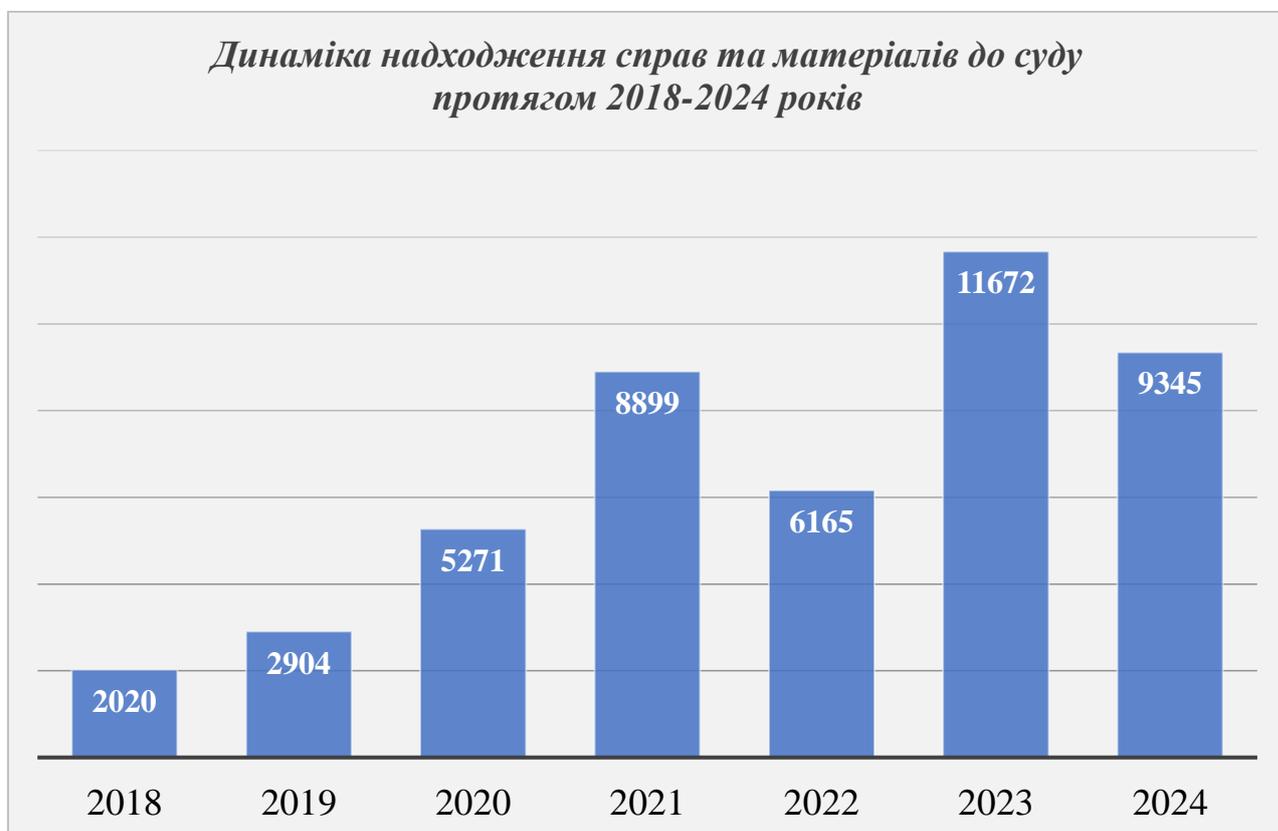
Протягом 2024 року до Закарпатського окружного адміністративного суду надійшло **9345** адміністративних справ та матеріалів, з них:

- **8871** позовна заява,
- **10** заяв за нововиявленими або виключними обставинами,
- **131** заява про забезпечення позову або доказів,
- **268** заяв у порядку виконання судових рішень,
- **55** адміністративних справ надійшли до суду після скасування рішень та за предметною підсудністю з інших судів,
- **10** заяв про відвід судді (вирішення питання про обґрунтованість заяви про відвід судді).

Беручи до уваги залишок нерозглянутих адміністративних справ та матеріалів на початок звітного періоду (1666 справ та матеріалів), станом на 01.01.2025 року, усього до розгляду підлягало **11011** адміністративних справ (матеріалів адміністративних справ).

Темпи надходження справ та матеріалів зменшились приблизно на 20% в порівнянні з 2023 роком (11672 справ та матеріалів в 2023 році), однак залишилися на високому рівні «довоєнного» 2021 року. Динаміку надходження справ та матеріалів за останні 7 років можна простежити на Гістограмі 1.

Гістограма 1

2. Основні категорії справ, що надійшли до суду:

В 2024 році всього до суду надійшло **8369 справ** (враховуючи справи з інших судів або після скасування судових рішень).

4160 справ зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян;

1676 справ з приводу регулюванню містобудівної діяльності та землекористування;

994 справ з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства;

833 справ зі спорів з відносин публічної служби (прийняття, проходження та звільнення з публічної служби);

269 справ щодо захисту політичних та громадянських прав;

203 справ щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України;

98 справ щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів;

91 справа з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики;

21 справа зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері освіти, науки, культури і спорту

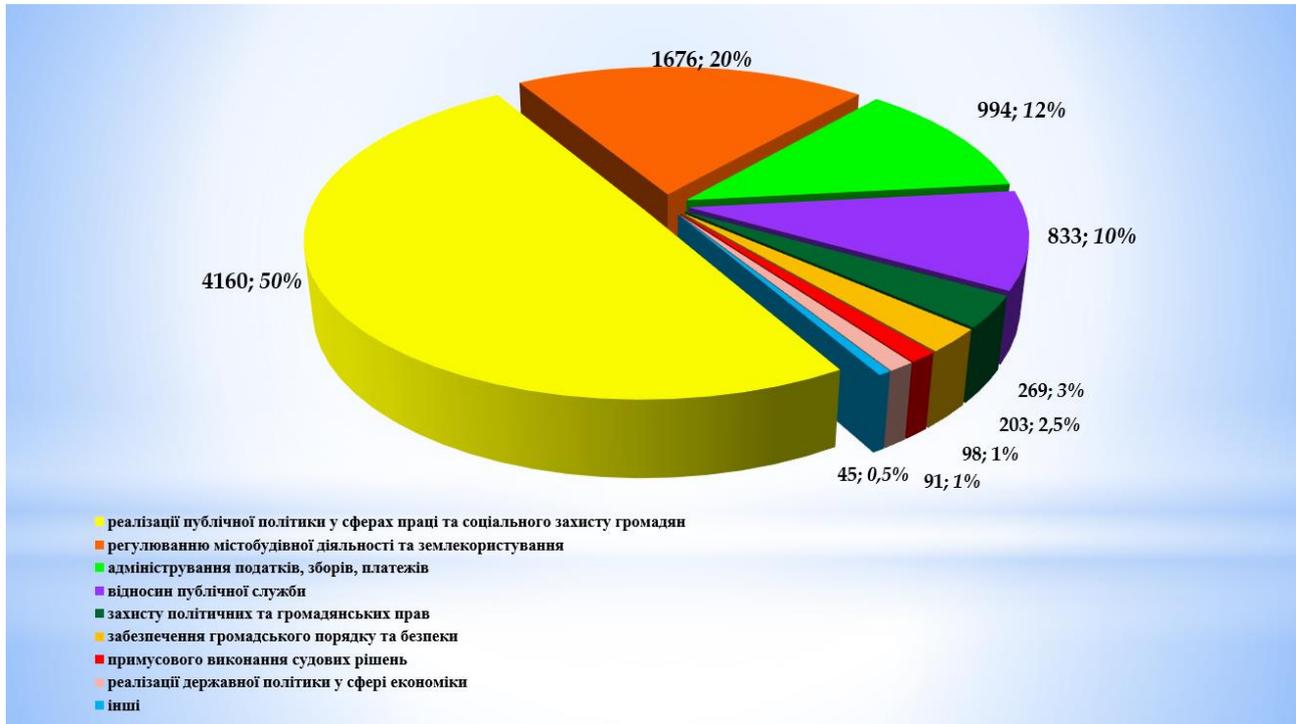
17 справ з приводу забезпечення функціонування органів прокуратури, адвокатури, нотаріату та юстиції;

7 справ - інші категорії справ.

Варто відмітити, що в 2024 році зменшилося надходження справ по категоріям «справ зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян» (з 6469 до 4160) та «справи щодо захисту політичних та громадянських прав (з 1496 до 269). Незважаючи на це, категорія «соціальних» справ щодо перерахунку чи призначення пенсійних виплат залишається найбільш поширеною категорією справ не лише в Закарпатському окружному адміністративному суді, а й в решті окружних адміністративних судах.

Показники надходження до Закарпатського окружного адміністративного суду адміністративних справ за категоріями у 2024 році відображено на діаграмі 1.

Надходження до Закарпатського окружного адміністративного суду адміністративних справ за категоріями в 2024 році

З діаграми вбачається, що половина (50%) всіх справ, що надійшли до суду в 2024 році відносяться до категорії – «зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян». Подібна тенденція спостерігалася й в попередні роки. Більшість справ, що надходять до суду стосуються перерахунку пенсій осіб звільнених з публічної служби, особливо осіб звільнених з військової служби.

Варто також додати, що можна очікувати збереження подібної тенденції (а можливо й збільшення надходження справ вказаної категорії) й у 2025 році, оскільки, крім того, що кількість позовних заяв від військових пенсіонерів про перерахунок пенсій не зменшується до них додаються й позовні заяви до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки про зобов'язання видати оновлену довідку про склад грошового забезпечення.

3. Розгляд судом позовних заяв

У періоді, що аналізується всього розглянуто **8846** позовних заяв, в тому числі:

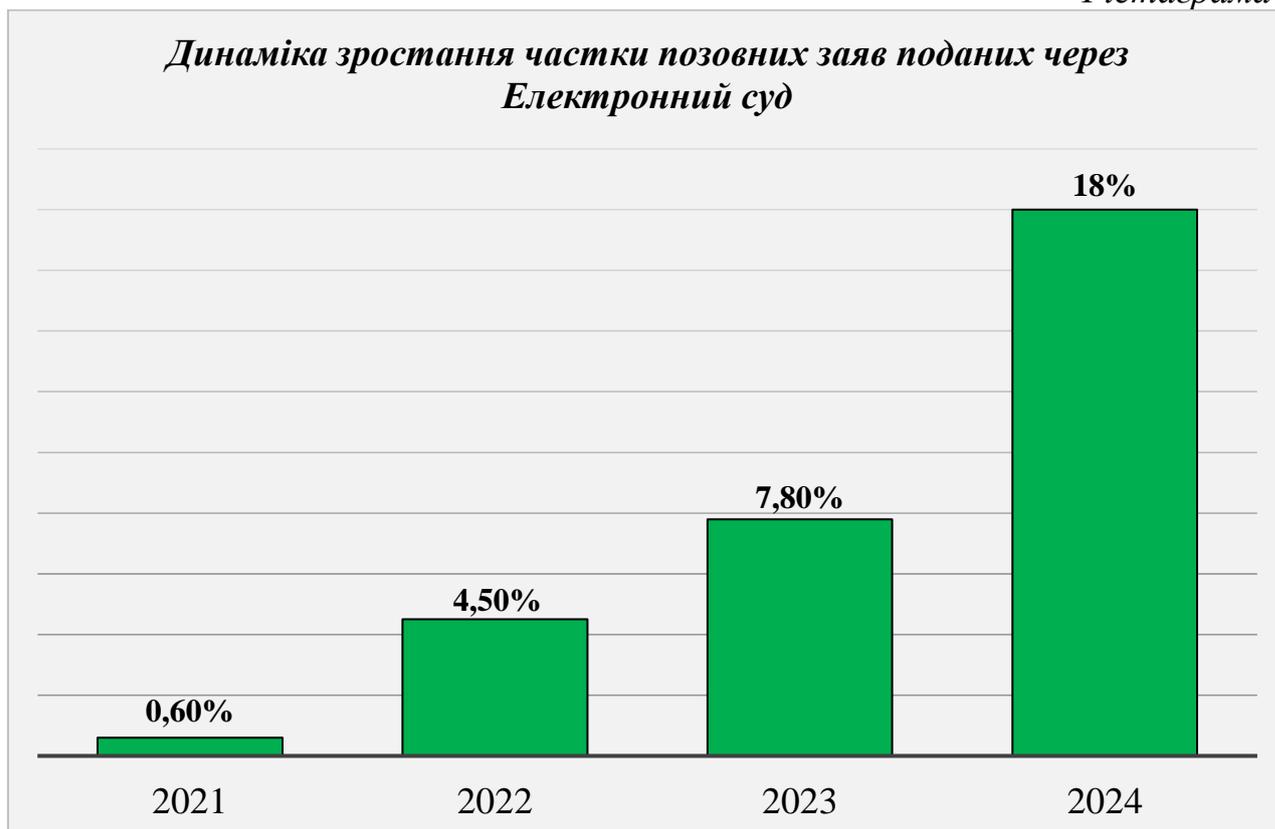
- по **8314** заявах відкрито провадження у справі;
- **473** заяви повернуто позивачам;
- по **25** заявам відмовлено у відкритті провадження;
- **2** заяви залишено без розгляду (до відкриття провадження);
- **32** позовні заяв передано до іншого суду.

Примітно, що лише 5% позовних заяв повернуто позивачам, що свідчить про зростання процесуальної дисциплінованості позивачів, а також про зростання рівня володіння електронними сервісами системи Електронний суд.

Частка позовних заяв поданих через систему Електронний суд зростає з кожним роком.

Так, до прикладу, в 2021 році таких позовних заяв було 52 (або 0,6% від загальної кількості), в 2022 році – 259 (або 4,5%), в 2023 році – 881 (або 7,8%), а в 2024 році – 1587 позовних заяв надійшло через систему Електронний суд, що становить 18% від загальної кількості, що надійшли до суду.

Гістограма 2

4. Розгляд судом адміністративних справ

Протягом 2024 року судьями Закарпатського окружного адміністративного суду всього закінчено провадження у **8296** адміністративних справах, з них:

- із прийняттям рішення по справі – **6335** справ;
у тому числі із задоволенням позову – **5686** справ;
- залишено без розгляду – **1817** справ;
- із закриттям провадження у справі – **131** справа;
- передано в інші суди – **13** справ.

В 2024 році ухвалено **6335** рішень в адміністративних справах, з них **5686** із задоволенням позову (повністю або частково), що становить **89,8%** від загальної кількості ухвалених рішень.

Таблиця 1
Кількість ухвалених рішень Закарпатським окружним адміністративним судом в 2024 році за категоріями

№п/п	Категорія справ	Кількість рішень по категорії	Кількість рішень про задоволення позову	% рішень про задоволення позову
1	Справи щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	190	141	74
2	Справи щодо статусу народного депутата України, депутата місцевої ради, організації діяльності представницьких органів влади	1	0	0
3	Справи з приводу забезпечення функціонування органів прокуратури, адвокатури, нотаріату та юстиції	10	5	50
4	Справи щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів	102	46	45
5	Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема справи	770	662	86
6	Справи з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	111	68	61
7	Справи з приводу регулюванню містобудівної діяльності та землекористування	57	42	74
8	Справи з приводу охорони навколишнього природного середовища	4	4	100
9	Справи з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	759	696	92
10	Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	4188	3947	94
11	Справи щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	126	59	47
12	Справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту	17	16	94
	УСЬОГО	6335	5686	90

5. Середньомісячні показники з навантаження та розгляду справ на одного суддю.

Середній показник навантаження на суддів по надходженню позовних заяв та матеріалів адміністративних справ в 2024 році складає **82** справ на місяць фактично та **71** справа відповідно до штатного розпису та повних одинадцяти місяців роботи судді; показники по навантаженню з розгляду адміністративних справ та матеріалів в суді в 2024 році становлять **81** рішення на місяць фактично та **70** рішень по штату.

Таблиця 2

*Динаміка середньомісячних показників надходження
справ і матеріалів за 2023-2024 роки*

Рік	<i>Середньомісячне <u>надходження</u> справ і матеріалів</i>											
	<i>січень</i>	<i>лютий</i>	<i>березень</i>	<i>квітень</i>	<i>травень</i>	<i>червень</i>	<i>липень</i>	<i>серпень</i>	<i>вересень</i>	<i>жовтень</i>	<i>листопад</i>	<i>грудень</i>
2023	43	59	71	78	88	91	97	102	100	99	99	99
2024	43	60	72	78	74	74	76	80	80	76	79	82
<i>Динаміка (абс.)</i>	0	+1	+1	0	-14	-17	-21	-22	-20	-23	-20	-17

В порівнянні з минулим 2023 роком (рекордним роком по надходженню справ) починаючи з травня 2024 року спостерігаємо суттєве спадання надходження справ та матеріалів до суду. Фактично протягом II півріччя 2024 року середньомісячне надходження справ та матеріалів було майже на 20 справ та матеріалів меншим, ніж в 2023 році та становило в кінці року 82 справи та матеріали на одного суддю в місяць. І хоч темпи надходження справ та матеріалів зменшились в порівнянні з 2023 роком, однак, все рівно залишаються високими в порівнянні з попередніми роками. Вказану динаміку можна пояснити не лише зростанням кількості позовних заяв від військових пенсіонерів, а й зумовленим війною вимушеним переміщенням громадян на територію Закарпатської області.

Таблиця 3

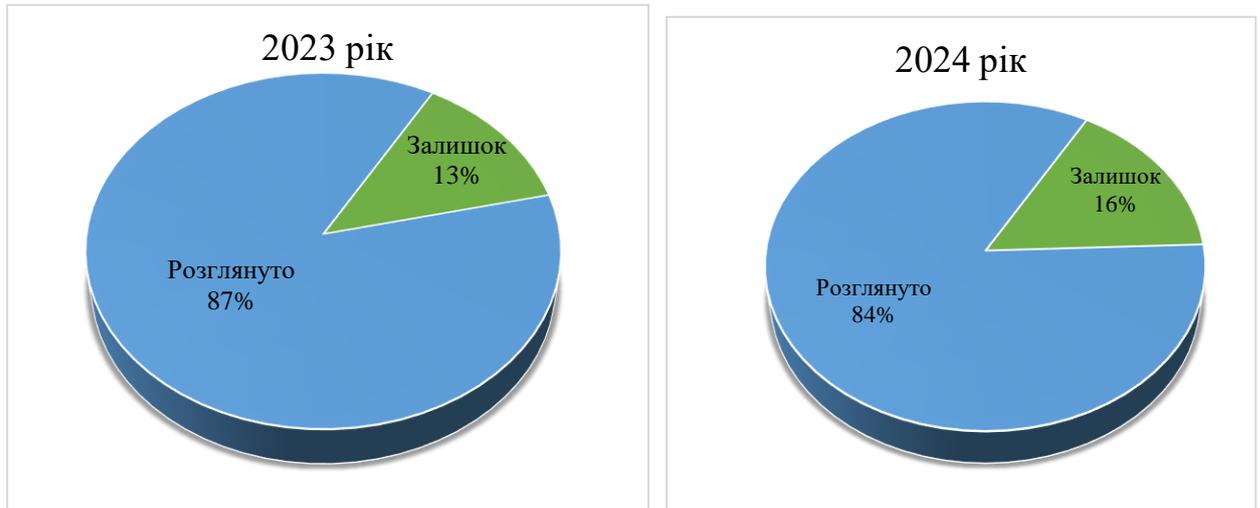
*Динаміка середньомісячних показників розгляду
справ і матеріалів 2023-2024 роки*

Рік	<i>Середньомісячний <u>розгляд</u> справ і матеріалів</i>											
	<i>січень</i>	<i>лютий</i>	<i>березень</i>	<i>квітень</i>	<i>травень</i>	<i>червень</i>	<i>липень</i>	<i>серпень</i>	<i>вересень</i>	<i>жовтень</i>	<i>листопад</i>	<i>Грудень</i>
2023	47	61	63	67	75	77	79	86	89	91	94	94
2024	69	83	82	85	81	78	80	80	81	78	78	81
<i>Динаміка (абс.)</i>	+22	+22	+19	+18	+6	+1	+1	-6	-8	-13	-16	-13

На відміну від показників середньомісячного надходження динаміка спадання середньомісячного розгляду справ та матеріалів є більш плавною. Як видно з таблиць, протягом першого півріччя 2024 року показник середньомісячного розгляду справ суддями Закарпатського ОАС взагалі був суттєво більшим ніж в 2023 році. Лише в кінці року судді почали розглядати

справ та матеріалів менше ніж надходить, що й спричинило несуттєве збільшення залишку нерозглянутих справ в порівнянні до кінця 2023 року.

Діаграма 2

6. Оперативність розгляду судом адміністративних справ та залишок нерозглянутих справ.

Як зазначалося вище, протягом 2024 року суддями Закарпатського окружного адміністративного суду закінчено провадження у **8296** адміністративних справах, в тому числі **168** з порушенням строків розгляду, або **2,0%** від загальної кількості розглянутих. Вказаний показник несуттєво зменшився в порівнянні із 2023 роком (**2,2%** з порушенням строків), що пояснюється зменшенням темпів надходження справ.

Залишок нерозглянутих адміністративних справ на кінець звітної періоду становить **1768** справ та матеріалів або **16%** від загальної кількості справ, що перебували у провадженні. У зв'язку із надходженням великої кількості справ та матеріалів в останні 2 місяці 2024 року, залишок нерозглянутих справ збільшився на 96 справ в порівнянні з 2023 роком. У відсотковому відношенні показник нерозглянутих адміністративних справ на кінець звітної періоду збільшився з **13%** (у 2023 році) до **16%** (у 2024 році).

Варто також зазначити, що до **1768** справ та матеріалів, що перебувають в залишку входять **102** справи, провадження у яких зупинено (**5,8%** від загальної кількості нерозглянутих справ) та **192** позовні заяви в яких не вирішено питання про відкриття провадження (**10,9%** від загального залишку) .

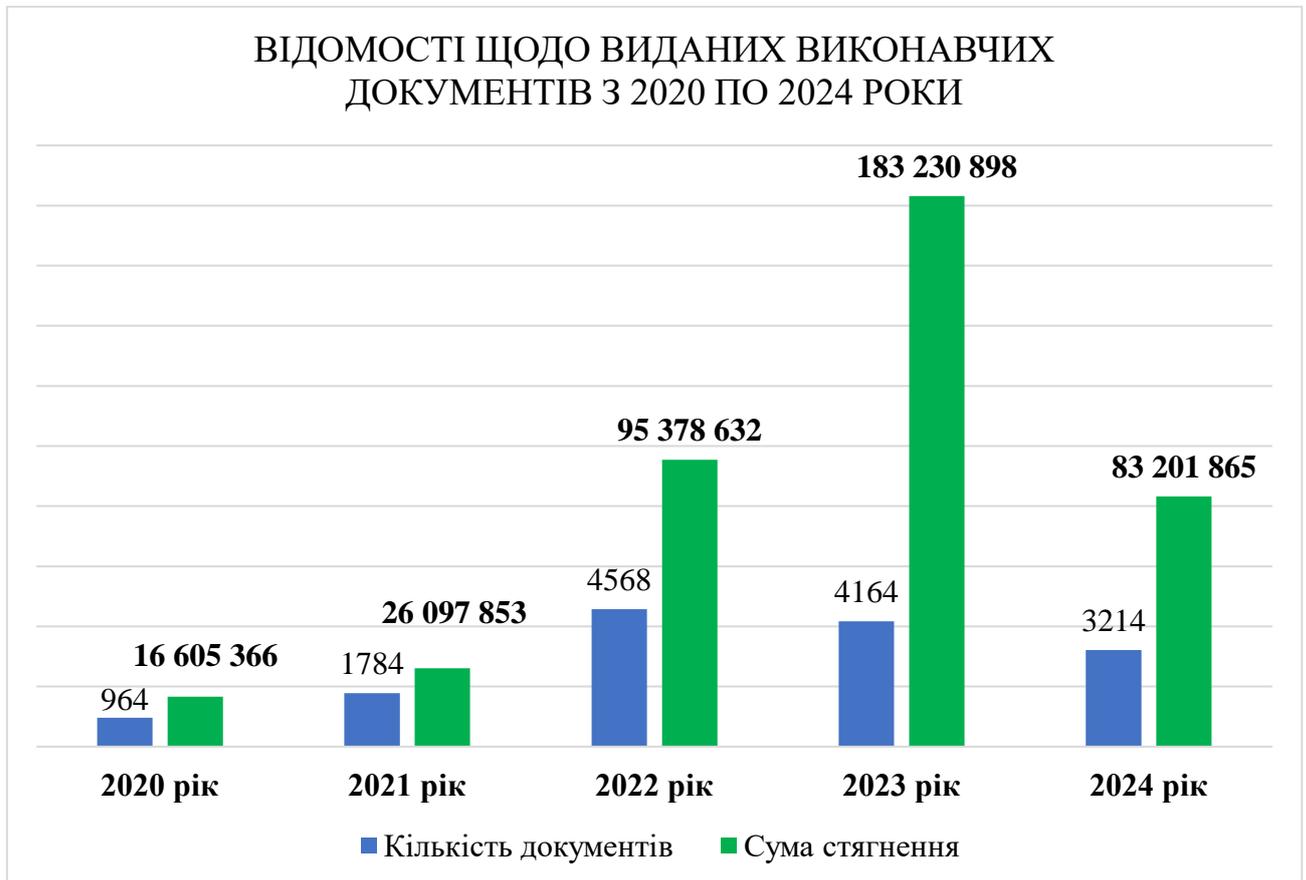
7. Інформація щодо виданих виконавчих документів

Протягом 2024 року Закарпатський окружний адміністративний суд видав 3232 виконавчі документи, з яких 3214 виконавчих листів та 18 ухвал на загальну суму стягнення – 83 201 865 грн.

Для порівняння – в 2023 році судом було видано дещо більше виконавчих документів – 4164, на загальну суму - близько 183 мільйони гривень. Вказане пояснюється зменшенням загальної кількості розглянутих справ в 2024 році.

Відомості щодо виданих судом виконавчих документів в порівнянні з попередніми роками відображені на гістограмі 3.

Гістограма 3

8. Інформація про справи, пов'язані з воєнним станом в Україні.

З початку запровадження воєнного стану в Україні станом на 31 грудня 2024 року до Закарпатського окружного адміністративного суду надійшло **615** позовних заяв, пов'язаних мобілізацією та/або з порушенням прав військовозобов'язаних чи військовослужбовців. З цієї кількості **333 позовні заяви** надійшли в 2024 році.

З 333 позовних заяв, що надійшли до суду в 2024 році пов'язаних з оголошенням мобілізації в Україні та зверненнями військовозобов'язаних та військовослужбовців за захистом своїх порушених прав:

- 64 – позов задоволено (повністю або частково);
- 56 – відмовлено у задоволенні позову;
- 71 – повернуто позовні заяви;
- 15 – залишено без розгляду;
- 4 – відмовлено у відкритті;

- 3 – закрито провадження по справі;
- 2 – передано в інші суди;
- 118 – перебувають на розгляді станом на 31.12.2024 року.

Вбачається збільшення надходження позовних заяв вказаної категорії. В 2024 році таких позовних заяв надійшло більше, ніж в 2022-2023 рокам разом узятих.

9. Інформація щодо справляння, звільнення від сплати та повернення судового збору.

За даними статистичного звіту форми 10 Закарпатського окружного адміністративного суду за 2024 рік, до спеціального фонду Державного бюджету України заявники сплатили **8 220 297 гривень** судового збору за розгляд справ, заяв, видачу документів, тощо. Ця сума коштів є меншою за минулорічні надходження судового збору (в 2023 році було сплачено 9 374 606 гривень). Пояснюється така динаміка тим, що зменшилось надходження справ та матеріалів (приблизно на 20%). Крім цього, дедалі більше заявників користуються понижуючим коефіцієнтом (80%) при подачі документів до суду в електронній формі через систему Електронний суд.

Крім цього, у 2024 році заявники були звільнені від сплати судового збору на загальну суму 5 418 360 гривень, що суттєво менше аніж в 2023 році - 4 540 760 гривень.

Разом з цим, варто відмітити, що в 2024 році загальна сума фактично сплачених коштів судового збору за подання заяв до Закарпатського окружного адміністративного суду (8 220 297 гривень) майже на мільйон гривень перевищила планові (індикативні) показники встановлені ДСА України на рівні 7 281 400 гривень.

10. Інформація щодо перегляду адміністративних справ та матеріалів позовних заяв судом апеляційної інстанції.

Протягом 2024 року всього за ухвалами про витребування направлено до суду апеляційної інстанції **1836** адміністративних справ та матеріалів (за даними КП «ДСС»), що становить **19,9%** від загальної кількості розглянутих справ та матеріалів.

Усього протягом 2024 року апеляційною інстанцією переглянуто **1385** рішень суду (за даними звіту Восьмого апеляційного адміністративного суду), з них:

скасано 323 судових рішень Закарпатського ОАС (в 2023 році – **318 рішень**), в т.ч.:

- 248 рішень суду;
- 75 ухвал суду;

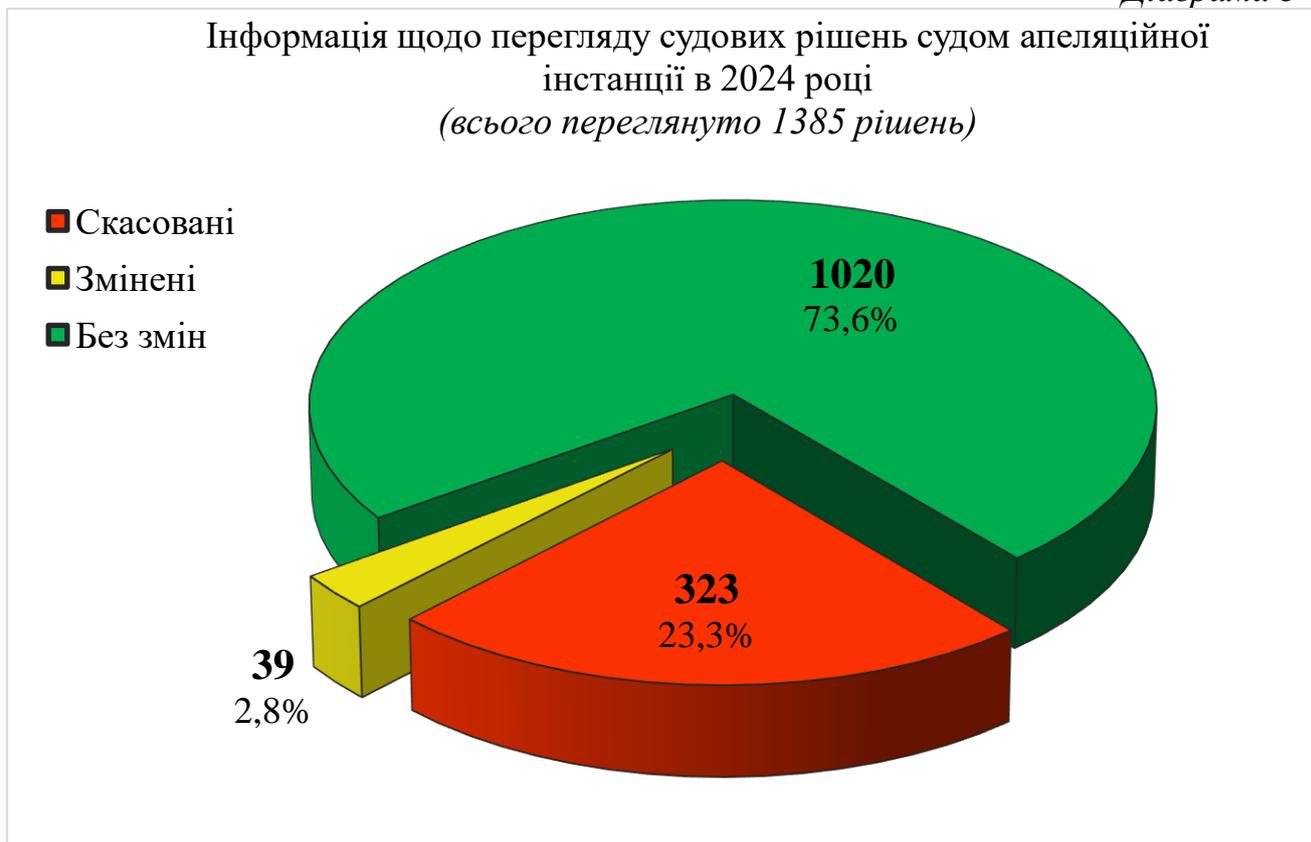
змінено 39 рішень суду, (в 2023 році – **26 рішень**) в т.ч.:

- 37 рішень суду;

- 2 ухвали суду.
залишено без змін **1020 рішень**.
Визнано нечинними 3 судові рішення.

Результати перегляду судових рішень Закарпатського окружного адміністративного суду апеляційною інстанцією відображені в діаграмі 3.

Діаграма 3

Таким чином якість роботи Закарпатського окружного адміністративного суду за **2024 рік** становить: $((323+39)/1385*100-100)=73,86\%$

73,9 % від загальної кількості переглянутих в апеляційному порядку;
96,1 % від загальної кількості розглянутих Закарпатським ОАС.

Дані показники в 2023 році становили:

70,6 % від загальної кількості переглянутих в апеляційному порядку;
96,9 % від загальної кількості розглянутих Закарпатським ОАС.

Показово, що кількість скасованих та змінених рішень збільшилася в порівнянні з 2023 роком (з 344 до 362), проте збільшилася і кількість переглянутих апеляційною інстанцією судових рішень із 1169 (у 2023 році) до 1385 (у 2024 році). Відтак, якість здійснення правосуддя у відношенні від загальної кількості переглянутих в апеляційному порядку збільшилась на 3,3% з 70,6% до 73,9%, що, однозначно, можна віднести до позитивних результатів 2024

року, однак все одно потребує покращення та перебуває в прямій залежності із великим навантаженням на суддів та дотриманням темпів розгляду справ.

Для унаочнення можна розглянути на графіках як змінювались показники якості роботи окружних адміністративних судів Восьмого апеляційного округу в 2023-2024 роках.

Гістограма 4

Як видно з гістограми зменшення надходження справ та матеріалів в 2024 році вплинуло на покращення якості роботи **всіх** окружних адміністративних судах Восьмого апеляційного адміністративного округу, в тому числі і Закарпатського ОАС.

Підсумовуючи можна сказати про те, що незважаючи на всі виклики сьогодення, показники роботи Закарпатського окружного адміністративного суду за 2024 рік свідчать про високу продуктивність та ефективність роботи суду, а також про належну організацію доступу до правосуддя і судовий захист, що в свою чергу сприяє зміцненню рівня довіри до суду у суспільстві.

Проте, важливо продовжувати докладати зусиль для покращення якості та доступності правосуддя. Враховуючи покращення оперативності розгляду справ важливо, насамперед, зосередитися на покращенні якості прийнятих рішень та зменшення випадків скасування та зміни судових рішень.

Голова суду

Ярослава КАЛИНИЧ